

"Istarska Riječ"

izlazi svakog četvrtka uveče.
Dva puta mjesечно izdaje go-
spodarski prilog „Narodni Go-
spodar“ i časopis za gospodarstvo
Istarska Riječ, lira godišnja, a
za iznos 25—lira. Istra Uprav-
nik i uprava Istra, Trieste
(Trieste) - Piazza Oberdan 1/II.

ISTARSKA RIJEĆ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

„Slogom rastu male stvari, a nestoga sve potkvari.“ — Narodna poslovica.

Oglasli stoje 8 lira

za svaki centimjer visine u
širini jednog stupa. Za vise-
kratno uvrstite da je s izdatom
potrošnjicom od 100 cent. dobiti
po skali riječ 40 cent. Diovi se
satu urođištu, a novac upravlji.
Nekratkotraće se pismo ne pri-
maju, a rukopis ne vrati.

Politički pregled

Novi izborni zakon

Interparlamentarna komisija, koja je imala zadatku da izravnava strukturu izbornih zakona sa novim, donesenim, zakonom, kojim je poznato da novi izborni zakon uveljavljen je samo u nekim županijama formalnosti. Kako je poznato, u novom izbornom zakonu tvori cijela Italija jedno izborni tijelo. Zakonito priznate sindikalne konfederacije i nekoja velika mreža bjeća i nacionalna udruženja predložila su 1000 kandidata za narodne poslanike.

Veliko nacionalno fašističko vijeće, ovih 1000 izabore 400, koje predlaže da ih uvede izabore. Fašističko vijeće ima pravo da koga od 1000 predloženih kandidata izabere ili da popuni sa osobama, koje su se istakle na političkom, književnom, znanstvenom i vojničkom području, uveljavljajući svoju sposobnost na čest domovine. Glasanje se daje za listu prečaćem od fašističkog vijeća. Ako većina izbornika glasuje za ovu listu, tada je svih 400 kandidata proglašeno narodnim poslanicima. Ako ova službeni liste ne dobije većinu glasova, moraju se ponovno provesti izbori prema zakonito ustanovljenim odredbama sa protulistanom. Ove protuliste imaju pravo da predlože utvrđenje i organizaciju, koje imaju barem 5000 članova, a imaju karakter pravili nacionalnih društava.

Po novom, dakle zakonu, stvorena je reforma narodnog predstavništva, kako uži fašistički rezim. Uz dozvoljene članove enata opština će i parlament putu su tima i ustanovne odredbe, da narod sam. Šalje svoje predstavnike u parlament. Da narod sam šalje i izabire svoje poslanike tumači se to time, što pojedine sindikalne korporacije predložuju zakonom određeni broj kandidata. Svaki koji stvara i radi, učlanjava se u svoj sindikat, a koji nije učlanjen, ubrajen je u sindikat, jer učlanjava sindikat. Pojedine sindikalne korporacije predloži će najbolje voje članove, a time što će veliko fašističko vijeće i eventualno koga dodati i u novu kandidaturnu izabrat 400, te će oni biti zaista najblizniji predstavnici talijanskog naroda. Končno je sačuvan sami glasovanja, jer svaki izbornik odaje svoj glas za predloženu listu ili proti njemu.

Novine mogućnosti, da je novim izbornim redom ostvareno mnogo što, za gađanje parlamentarnim unutarnjim zemljama, i predstavnicima, koji su u skupini i stranki, od kojih je bio zavisan državni život. Koliko li je punuti predlog predložio, da nisu bili u kolostu parlamentarnih skupinstava i u kojima su sve poslavci nadzirili i veliki sposobni državničari u svom djelovanju bez radi parlamentarnih sastavljivosti, od članova raznovrših, teško uređenih država i živog života. U razini parlamentarizma dozvoli su na površini demokraciju, sa svojim kriterijumima i međusobnim sumnji, da postanu način postavljanja. Po novom izbornom redom nemam, jer narodni predstavnici biti će najblizniji članovi sadašnjeg talijanskog javnog života.

Spomenuti jedinstveni tekst novog izbornog zakona je sad u ministarstvu unutrašnjih posluha za definitivni sustav. On sadržava upute za izbornike, sastavnu izbornu mrežu, sastav pokrajinske izborne komisije, način izbora itd.

Kad bude objavljen donijet ćemo i mi, ako ne drugo, a barem one, što se tice izbornika.

Ljetni kursevi za stranke. — Dne 1. ožujka otvorenje se je na sveučilištu u Splitu i XII. ljetni kurs za stranke. Prisutno je bilo mnogo stranaca, koji su se upisali u taj tečaj. Otvorenje je prisustvovao bivši ministar, filozof Gentile. On je tom ožujkom odbrzo predlažao o novom talijanskom sveučilištu prema njegovom predloženom uređenju. Uprkos tome, Josip Prusenčević, koji je iz spekulativnih razloga odbio učestvovati, on je za to nucati dozvoljeno.

Rat jugoslovenske narodne skupštine. — Poslike obrazovanja Korosevica vlade jugoslovenske je narodna skupština počela svoje novu zasjedanje. Već se je do sada odražalo više sjeđanja, ali bez poslanika opozicije, koji su demonstrativno ostavili skupinstvu, da tako izraze svoju nezadovoljstvo s ovim najnovijim rješenjem vlade. Sjeđenja premačina su po pravilima sustavni radicevi, samostansi demokrati, a nit hrvatski federalisti. Na površini skupinstva iskazana je dužna, poseću poslanica, koju su paliči, zadržavajući Roko Punčić Račić. Preduzete skupštine izrazio je u svim svih ostalih poslanički žalos za pokojnog Pavlova Radićem i Djurjom Basarćem. Stješ se jo i onih, koji su prigodom krvnog događaja bili ravnici. Ostvrditi se je učenjanjem zlostavnih kojih će za ovaj čin biti pravedno kažnjivi. Ova prva sjeđnica nije se bavila nikakvim drugim poslošom, nego je u znak zahtjevi drugim poslošom, nego je u znak zahtjevi bila zaključena odmah iz sjećanja pomene.

Vladina deklaracija. — Na drugoj sjednici skupinstve, dne 2. o. m. vlada je dala svoju novu zasjedanje. Već se je do sada odražalo više sjeđanja, ali bez poslanika opozicije, koji su općo zahtijevajući zbog travnog razloga, opet vrato u nju na zastupnički zakonodavni rad. Narodnu skupština je jedini kompetentan forum za rješavanje svih pitanja, koja su u vezi sa načinom i dužinom života. Kako su ovaj čin ne može biti uvidljiv, uviđajući, da ovaj čin ne može postati jazoni medjim braće i ne smije biti zaprava za koji konstruktivni rad u našoj zajednici državi.

Mi bismo, iako žalili, ako bi se našlo i takvih stranaka i Hrvata, koja bi, iškorišćujući opću zahtijevu zbog travnog događaja, navodila narodne mase na koristi, protivne sadašnjim ustavnim i zakonodavnim propisima, i bili bi ne samo zauzeti nego i voljni, da ustavu i zakonu i prema svakome osiguravaju važnost i poštovanje.

Kraljevska vlada. — Na drugoj sjednici skupinstve, dne 2. o. m. vlada je dala svoju deklaraciju. Deklaracija je proglašena dr. Korosevicom, koji je iznesen program novo obrazovane vlade. U deklaraciji se kaže:

Novo obrazovana Kraljevska Vlada stupe pred Narodnu Skupštinu, da joj zamoli za povjerenje. To povjerenje Kraljevska vlada traži sa čvrstom i odlučnom voljom, da nastavi i zakonodavni rad, jer to zahtijevači našo političke, kulturne, socijalne i ekonomiske potrebe, i da u čitavu administrativu zavede duh svestrenog objektivnosti, potpunog poštovanja i najveće eksplativnosti.

Plade ne smiju snizavati. — Vlada i vodstvo fašističke stranke su pred narodnim raspodjelili svim preteklim kraljevina i svi pokrajinski savjetima upute, da prema kojima je zabranjeno svaku dajuće učinjavanje radničkih placa.

Ljetna u Italiji. — Dne 4. o. m. je bio izjavljen izvestaj o poljodjelskoj i sumi-

čarskoj skupštine željela bi kraljevska vlada, da se svrši sve vrijeme za uveljavljivanje i života novog poreksog zakona, koji će postati dosadašnjem zemljom, a žitarice, sa svim susjednim zemljama. Postoji sa naprijed, koji je u tom pravcu način zemlja već učinila. Gotovo, da iskreno pozdravi i da se pridruži svakoj inicijativi u upravljanju na ostanak velikog djela mira, kraljevska vlada rješenje je, da i svi u svrhu svoje neposredne akcije pruži potporu prijateljskim i srodnim skupinstvima, da se ukloni sve nesuglasice, koju slijedu uvrštenje vjere u trajnost mira i stvarnog međunarodnog potresa stvari.

Poznajavajući iskreno miroljubivo raspoloženje naroda, kraljevska vlada s ponudom učinkovitom na potporu narodnog predstavništva, u njenim naporima u tom pravcu:

Naša će vlada prema unutrašnjosti biti vlada zakona, reda, rada i pomirljivosti, prema vani ona će biti vlada mira i prijateljstva. Na osnovu toga molim narodnu skupštinsku za njeno povjerenje.

Netunske konvencije pred skupštinom.

Osim vladine deklaracije bila su na dnevnom redu druge sjednice narodne skupštine i razna druga važna pitanja. Raspravljalo se zakon o sudjelima, zakon o državljanstvu, izvestaj o mijenjanju dužnosti od predsjednika u redu tih projekata. U administraciji je pojavljeni ministarstvo prijateljstva, ugovorni pitanjima. Zakon o vrednosti i gradivovali postavlja se kao jedan predsjednik u redu tih projekata. U

ministarstvu je pojavljeni ministarstvo za upravu i upravljanje, predsjednik i predstavnik skupštine, koji je učinio pred narodnu skupštinu.

Učinio je mističnosti, da državno činovništvo, kvalifikovano i valjano, u svojim dužnostima postupa samo po zakonu, i da odstvari sve druge oblike te da bude prema narodu komis, ima u ciljevima države da stoji dobra, sav jasno i susretljivo.

O prihvajajući depreziju koja vlada u času Evrope, voditelj mučljivog računa i predstavlja sve mjeru da ekonomsko stanje našeg seljaka, radnika, zanatlije, trgovaca, industrije i činovnika dođi od stražnje državne vlasti svestranu zaštitu.

Sa svim državama nastavljena izrađivanja trgovinskih i pravnih odnosa u cilju, da olakšamo i pojednostavimo našu predravu i da postepeno uklanjamo nepotrebne smetnje u međunarodnoj trgovini.

Uvjek će nam biti na srecu briga za zemljanski obrambu, da time očuvamo svoj poslovni održaj, a time i predstavnicu našeg naroda, s tim da se učinju predstavništva i u postepeno uklanjajući nepravilnosti.

Uvjek će nam biti na srecu briga za zemljanski obrambu, da time očuvamo svoj poslovni održaj, a time i predstavnicu našeg naroda, s tim da se učinju predstavništva i u postepeno uklanjajući nepravilnosti.

Naša će vlada prema unutrašnjosti biti vlada zakona, reda, rada i prijateljstva, prema vani ona će biti vlada mira i prijateljstva. Na osnovu toga molim narodnu skupštinsku za njeno povjerenje.

Netunske konvencije pred skupštinom. — Osim vladine deklaracije bila su na dnevnom redu druge sjednice narodne skupštine i razna druga važna pitanja. Raspravljalo se zakon o sudjelima, zakon o državljanstvu, izvestaj o mijenjanju dužnosti od predsjednika u redu tih projekata. U

ministarstvu je pojavljeni ministarstvo za upravu i upravljanje, predsjednik i predstavnik skupštine, koji je učinio pred narodnu skupštinu.

Učinio je mističnosti, da državno činovništvo, kvalifikovano i valjano, u svojim dužnostima postupa samo po zakonu, i da odstvari sve druge oblike te da bude prema narodu komis, ima u ciljevima države da stoji dobra, sav jasno i susretljivo.

O prihvajajući depreziju koja vlada u redu tih projekata. U

ministarstvu je pojavljeni ministarstvo za upravu i upravljanje, predsjednik i predstavnik skupštine, koji je učinio pred narodnu skupštinu.

Učinio je mističnosti, da državno činovništvo, kvalifikovano i valjano, u svojim dužnostima postupa samo po zakonu, i da odstvari sve druge oblike te da bude prema narodu komis, ima u ciljevima države da stoji dobra, sav jasno i susretljivo.

Naša će vlada prema unutrašnjosti biti vlada zakona, reda, rada i prijateljstva, prema vani ona će biti vlada mira i prijateljstva. Na osnovu toga molim narodnu skupštinsku za njeno povjerenje.

Demokratizacija opozicije. — U isto vrijeme, kad se jo u Beogradu sastalo na zasjedanje narodna skupština, u Zagrebu su se sastali svaki poslanici opozicije u bivšem hrvatskom saboru. Oni su demonstrativno hteli pokazati novoj vladi svoje stanovištva, pa su održali nekoliko sjeđnica, na kojima su stvoreni važni zaključci i izneseno smjernice oštreljivo protiv Koroševog režima, koji je na iznajmljivanju protiv konvencije. Jovanović je kazao: «Insistirati danas sa ratifikacijom ovih konvencija, u trenutku, kad se tako zaostreni odnosi između Beograda i Zagreba, može znatiši samo jedno novi izazivanje i može doći do krvi!» — Novi sabor je uzeo sve to zaključilo da se konvencije finaju podnijeti pred skupštinu, pa je nastavio proučavanje pojedinih članaka konvencije.

Demokratizacija opozicije. — U Zagrebu. — U isto vrijeme, kad se jo u Beogradu sastalo na zasjedanje narodna skupština, u Zagrebu su se sastali svaki poslanici opozicije u bivšem hrvatskom saboru. Oni su demonstrativno hteli pokazati novoj vladi svoje stanovištva, pa su održali nekoliko sjeđnica, na kojima su stvoreni važni zaključci i izneseno smjernice oštreljivo protiv Koroševog režima, i za novo uređenje države. Evo što o tom dogodilo piše jedan opozicioni list:

Takočno četrdeseti dan nakon strašnog zločina opet se sastala ona ista narodna skupština, koja je na 20. juna bila prekinuta revolverskim moccima. Dnevi red joj je onaj isti, kakav je bio i na 20. juna. Tamo, gdje je 20. juna prekinuta, na 1. augusta je posve ležernje nastavljena, kao da se ništa nije dogodilo. — Jasno je, da se Seljačko-demokratska koalicija nije mogla vratiti u tu skupštinu, koja još vjerojatno je bila u rukama opozicije. Jovanović kaže na to, da sada nije podesan momenat za ratifikaciju konvencija i da vlada grliši, ako bez jačne potrebe hoće da narod izbjegne. Ako se može zašto se ne bi konvencije odložiti, da se učinju pred skupštinom?

Dogodjili su 20. juna tečnike podne, koji su uspostavili i učinili, da se učinju pred skupštinom?

Naša će vlada prema unutrašnjosti biti vlada zakona, reda, rada i prijateljstva, prema vani ona će biti vlada mira i prijateljstva. Na osnovu toga molim narodnu skupštinsku za njeno povjerenje.

